

Nivi Rosing
Medlem af Inatsisartut, Inuit Ataqatigiit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 209/2025 – vedrørende kalaallisut oqaatsivut

18-12-2025
Sagsnr. 2025 - 9824
Akt nr. 26037699

Kære Nivi Rosing

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Tak for dine spørgsmål, som du har stillet i henhold til Inatsisartuts forretningsorden. Jeg vil besvare dem herunder.

Spørgsmål 1: Hvilke konkrete initiativer har Naalakkersuisut iværksat med henblik på at muliggøre, at man kan gennemføre en studentereksamen (GUX) udelukkende på grønlandsk?

Svar: Indledningsvist skal det bemærkes, at Naalakkersuisut løbende arbejder med at styrke anvendelsen af det grønlandske sprog på uddannelsesområdet, herunder gennem udvikling af grønlandssproget fagterminologi, undervisningsmaterialer og kompetenceudvikling.

Mulighederne for at gennemføre en fuldt grønlandssproget studentereksamen er imidlertid fastlagt gennem den gældende lovgivning på det gymnasiale område og de krav, der følger heraf til undervisningskompetence. Det følger af §§ 58 og 59 i Inatsisartutlov nr. 10 af den 29. september 2021 om de gymnasiale uddannelser, at undervisere på gymnasiale uddannelser skal have en kandidatuddannelse og have gennemført pædagogikum, jf. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 18 af 17. september 2015, hvor undervisningskompetencen i et fag forudsætter både faglig og pædagogisk kompetence. Det indebærer, at kun personer med en kandidatuddannelse kan opnå fuld undervisningskompetence.

Den gymnasiale uddannelse i Grønland omfatter ca. 28 studieretninger og omkring 70 fag på A-, B-, og C-niveau. En fuldt grønlandssproget studentereksamen forudsætter derfor adgang til undervisere og censorer med undervisningskompetence i et bredt fagspektrum.

På Ilisimatusarfik udbydes i dag 2 kandidatuddannelser, som er direkte relevante for undervisning på GUX. For hovedparten af de gymnasiale fag, herunder naturvidenskabelige fag, økonomiske fag, psykologi og flere sprogfag, udbydes der ikke kandidatuddannelser i Grønland, og disse må derfor gennemføres i udlandet. Da der ikke uddannes tilstrækkeligt med undervisere på hhv. Ilisimatusarfik og i udlandet, er rekrutteringsgrundlaget begrænset for undervisere, der både opfylder kravene til undervisningskompetence og kan undervise på grønlandsk.

Naalakkersuisut har tidligere i en § 37 besvarelse (234/2024) oplyst, at der fortsat er mangel på undervisere i visse fag, herunder faget grønlandsk, og at der i visse tilfælde dispenseres fra kravet om undervisningskompetence for at kunne gennemføre undervisningen.

Samlet set betyder dette, at mulighederne for at gennemføre en fuld grønlandssproget studentereksamen i dag er fastlagt inden for de gældende rammer for undervisningskompetence og uddannelsesstruktur.

Spørgsmål 2: Hvornår forventes det, at det bliver muligt at gennemføre en fuldt ud grønlandssproget studentereksamen i Grønland?

Svar: Naalakkersuisut kan på nuværende tidspunkt ikke fastsætte en konkret dato for, hvornår det vil være muligt at gennemføre en fuldt ud grønlandssproget studentereksamen i Grønland.

Dette skyldes, at gennemførelsen forudsætter tilstrækkelig undervisnings- og censorkapacitet med fuld undervisningskompetence på tværs af de gymnasiale fag, jf. gældende lovgivning. Indtil disse forudsætninger er opfyldt, vil udviklingen ske gradvist.

Spørgsmål 3: Hvilke konkrete mål har Naalakkersuisut for at udvikle grønlandssprogede forskningsmaterialer?

Svar: Naalakkersuisut har fastlagt mål for udvikling af grønlandssprogede forskningsmaterialer i Grønlands nationale forskningsstrategi 2022 – 2030 "Forskning – Vejen til fremdrift".

Strategien har blandt andet som mål, at forskningsresultater skal være tilgængelige for samfundet, og at det grønlandske sprog integreres og videreudvikles i forskningen, herunder gennemudvikling af grønlandsk fagterminologi, særligt inden for humanistiske og samfundsvidenskabelige områder.

Samtidig foregår en væsentlig del af forskningen i internationale sammenhænge, hvor engelsk er det dominerende forskningssprog. Grønlandssprogede forskningsmaterialer udvikles derfor primært der, hvor det er fagligt og praktisk muligt.

Grønlands Forskningsråd og Arctic Hub bidrager til at styrke forskningsformidling og gøre forskningsviden tilgængelig for befolkningen.

Spørgsmål 4: Hvordan forestiller Naalakkersuisut sig, at man vil udvikle undervisningsmaterialer i folkeskolen, som er tilpasset vores sprog?

Svar: Naalakkersuisut arbejder løbende på at sikre, at undervisningsmaterialer i folkeskolen i højere grad afspejler vores sproglige og kulturelle virkelighed. Med ændringen af folkeskoleloven i 2021 er læringsmålene for alle fag blevet revideret og forenklet i samarbejde med relevante aktører. Den omhandlende bekendtgørelse er nr. 38 af 26. juli 2023 om trinmål, fagmål og læringsmål.

Læringsmålene for faget grønlandsk indeholder mål om, at eleverne skal opnå kendskab til de grønlandske dialekter. I den tidligere bekendtgørelse indgår dette i stofområdet "Kultur og levevilkår", og i de reviderede læringsmål indgår dialekterne i de vejledende videns-

og færdighedsmål under stofområdet "Kommunikation". Dialekterne er således en integreret del af folkeskolens undervisning.

Udviklingen af undervisningsmaterialer til folkeskolen varetages af Uddannelsesstyrelsens undervisningsmiddelforlag, Ilinnisiorkfik, som arbejder efter en forlagsstrategi med fokus på tidssvarende og fagligt kvalificerede materialer. Grønlandsk og matematik har i de senere år været prioriterede fagområder. For at styrke kapaciteten er antallet af redaktørstillinger fordoblet gennem de seneste år, og der samarbejdes i stigende omfang med udenlandske forlag om versionering af relevante materialer til grønlandske forhold. Flere materialer udgives desuden digitalt via iBogs-portalen, som blev lanceret i 2021.

Når Ilinnisiorkfik indkøber allerede udgivne undervisningsmaterialer fra andre lande, tilpasses materialerne ved at tage udgangspunkt i folkeskolens læringsmål, som er udarbejdet i en grønlandsk kontekst. Læringsmålene danner således rammerne for Ilinnisiorkfiks versioneringsarbejde.

Versioneringsarbejdet indebærer en vurdering af indholdet (herunder om indholdet er relevant for elever i den grønlandske folkeskole) samt didaktikken i de indkøbte materialer. Når der for eksempel indkøbes undervisningsmaterialer fra andre lande til faget religion og filosofi i den grønlandske folkeskole, vurderes pædagogikken, didaktikken og emnerne i de indkøbte materialer. Det kan eksempelvis være inuittraditioner, inuit religion og mytologi, kristendommens historie i Grønland samt andre trosretninger i verden, hvor materialerne giver mulighed for at sammenligne forskellige religioner og deres historie.

Ved tilpasning og versionering tager Ilinnisiorkfik ikke kun udgangspunkt i grønlandsk og inuit religion og filosofi, men inddrager også grønlandsk kultur ved at anvende grønlandske illustrationer, fotografer, kunstnere, digtere og forfattere mv.

A) *Forestiller Naalakkersuisut sig, at dialekterne – tunumiusut og avanersuarmiusut – vil kunne indgå som undervisningsmateriale i folkeskolen?*

Svar: Ja. Dialekterne tunumiusut og avanersuarmiusut indgår allerede som en del af undervisningen og er forankret i de vejledende videns- og færdighedsmål for faget grønlandsk. I de senere år er der udarbejdet undervisningsmaterialer, som i overordnet form introducerer eleverne til variationen i det grønlandske sprog, herunder de væsentligste dialektområder.

De vejledende videns- og færdighedsmål under "Sprog og kultur" i faget grønlandsk beskriver desuden hvilke konkrete mål læreren kan sætte for arbejdet med dialekter på alle klassetrin. Her fremgår det, at:

- På yngstetrinnet skal eleven kunne udpege ord fra forskellige dialekter og have viden om, at ord benævnes forskelligt i Grønland.
- På mellemtrinnet skal eleven kunne sammenligne forskelle mellem dialekter og have viden om disse forskelle.
- På ældstetrinnet skal eleven kunne diskutere det grønlandske sprog i en globaliseret verden og have viden om de grønlandske dialekter samt sprogets betydning i kultur og samfund.

Med venlig hilsen

Nivi Olsen